

Kemikli Balıklar

Sistematik

Sistematik

- **Filum: Chordata**
- **Grup 2: Craniata**
- **Subphylum : Gnathostomata**
- **Üstsinif : Pisces**
- **Sınıf 3: Osteichthyes** (Kemikli balıklar). İskeletleri az ya da çok kemikleşmiştir. Vücutlarında derilerine gömülmüş sikloid, ktenoid veya ganoid pullar bulunur. Hava keseleri vardır.
- **Altsınıf: Actinopterygii** (Işın yüzgeçli balıklar). Herbir yüzgeç birden fazla ışınlarla desteklenmektedir. Holostei, Chondrostei ve Teleostei olmak üzere üç süperordosu vardır.
- **Süperordo 1: Chondrostei** (Kıkırdaklı kemikli balıklar). Kemik iskeletin dejenerasyona uğramasıyla büyük bir bölümü kıkırdak yapıda olan bir iskelet tipine sahiptir. Bir ordosu vardır.

Sistemantik

- **Ordo: Acipenseriformes:** Burunları uzun, kuyruk yüzgeçleri heteroserk, bazı üyelerinin dişleri yoktur. İki familyası vardır.
- **Familia 1: Acipenseridae** (Mersin balıkları): vücut şekilleri köpek balıklarınkine benzer. Hava keseleri çok büyüktür. Yurdumuzda yaşayan balıkların en ilkelerini oluştururlar. Ganoid pulları vardır.
- **Tür: *Huso huso*** (Mersin morinası): Boyları 9 m. kadar, ağırlıkları 1,5 ton kadardır. Ülkemiz sularında 3-4 m. boyda ve 400 kg. ağırlıkta olanları yakalanabilmiştir.
- **Familia 2: Polyodontidae** (Kaşık burunlu mersin balıkları): Ülkemiz sularında bulunmaz.

Sistematik

- **Süperordo 2: Holostei** (ilkel kemikli balıklar): İlkel balıklardır. Ülkemiz sularında bulunmaz.
- **Süperordo 3: Teleostei** (kemikli balıklar): Kuyruk yüzgeci homoserk tiptedir. Pullar sikloid ve ctenoid tiptedir. İç iskeletleri kemikleşmiştir. Bugün yaşayan 35 ordosu ve 350'den fazla familyası vardır. Burada bazı ordoların özellikleri ve ordalara ait birkaç örnek tür anlatılacaktır.

Sistemantik

- **Ordo: Clupeiformes:** Omurları birbirine eşittir. Yüzme kesesi özofagusla bağlantılıdır. Weber organları yoktur.
- **Örnek türler:**
- *Sardina pilchardus* (hakiki sardalya): Boyları 20 cm. kadardır. Eylülde Marmara'dan Akdeniz'e doğru göç etmeye başlarlar.

Sistematik

- *Engraulis encrasicolus* (hamsi): En çok Sinop ve Trabzon kıyılarında bulunur. Kasımdan Nisana kadar avlanır .
- *Salmo trutta* (alabalık): Boyları 1m. ağırlıkları 24 kg. kadar olabilir. 2-4 yaşlarında eşeyssel olgunluğa ulaşırlar. Üremeleri Kasım-Şubat arasında olur. Ülkemizin tüm temiz dağ sularında ve Karadeniz'de yaşamaktadır.
- *Esox lucius* (Turna balığı): Boyları 1,5 m., ağırlıkları 24 kg. kadar olabilmektedir. Üremeleri ilkbaharın başlangıcında, Mart ve Nisan aylarında olmaktadır. tatlı ve hafif tuzlu sularda yaşarlar. Yırtıcıdırlar. Doymak bilmeyen hayvanlardır, yiyecek canlı bulamadıklarında birbirlerini yok ederler.

Sistematik

- **Ordo: Myctophiformes:** Hava keseleri yoktur. Kretaseden günümüze kadar yaşamaktadırlar.
- **Tür: *Synodus saurus*** (Zurna balığı): Boyları 35 cm. kadar olabilmektedir. Dorsal yüzgeçten sonra küçük bir yağ yüzgeçleri bulunur. Üremeleri Nisan- Temmuz ayları arasındadır. Ülkemizde yalnız Akdeniz sularında bulunurlar.

Sistematiik

- **Ordo: Cypriniformes:** Vücutları genellikle pullarla örtülüdür. Weber organları vardır. Üyelerinin büyük bir çoğunluğu tatlısularda yaşar.
- **Tür: *Serrosalmus piraya* (Piranha):** Boyları 30 cm kadardır. Dilleri çok sayıdadır ve suların sırtlanları olarak kabul edilirler. Brezilya'da yaşarlar.

Sistematik

- **Familya: Cyprinidae** (Sazangiller): Çenelerinde dişler yoktur. Vücutları pullarla örtülüdür. Yutak bölgesinde bulunan farinks dişleri besinin öğütülmesine yarar. yüzme keseleri iki odacıklıdır. Üreme zamanında erkeklerin baş kısmında kabarcıklar oluşur.
- **Tür: *Leuciscus cephalus*** (Tatlı su kefali):yan çizgide 43-47 pul bulunur. farinks dişleri iki sıra halindedir. Yavaş akan berrak suları severler. Ülkemizde Van gölü havzası dışında her tarafta bulunur.
- **Tür: *Tinca tinca*** (Yeşil sazan): Farinks dişleri tek sıralıdır.
- **Tür: *Silurus glanis*** (Yayın balığı): Bir çift üst çene, iki çift de alt çenede olmak üzere toplam 3 çift bıyıkları vardır. Çenelerinde 4-5 sıra halinde dişler bulunur. Akarsuların alt bölgelerini tercih ederler. Dicle ve Fırat suları dışında ülkemizde tüm tatlı sularda yaşamaktadır.

Sistematik

- **Ordo: Anguilliformes:** Vücutları uzun, yılan şeklinde, çok küçük pullu veya çıplaktır. Dorsal, anal ve kaudal yüzgeçleri birbiriyle kaynaşmıştır. Ventral yüzgeçler hiçbir zaman bulunmaz.
- **Tür: *Anguilla anguilla*** (Avrupa tatlısu yılan balığı): Ülkemizde denizlere dökülen akarsularda bulunur.

Sistematik

- **Ordo: Beloniformes:** Yüzgeçleri diken ışın içermez. Ventral yüzgeçler göğüs bölgesinde bulunur. Çoğunluğu denizlerde yaşar.
- **Tür: *Belone euxini*** (Zargana balığı): Baş uzunluğu, vücut uzunluğunun dörtte biri kadardır. Dorsal yüzgeç vücudun gerisinde ve anal yüzgecin üzerinde yer almıştır. Boyları en fazla 1m. dir. Eti çok lezzetlidir.

Sistematik

- **Ordo: Gadiformes:** Yüzgeçlerinde diken ışınlar bulunmaz. Genellikle denizlerde yaşarlar.
- **Tür: *Gadus exinus*** (Mezgit balığı): Boyları 50 cm kadar olabilmektedir. Ülkemiz sularında bulunmaktadır.